

بررسی فرصت‌های پیش روی ایران در اتحادیه اوراسیا

*ارائه موافقت‌نامه تجارت ترجیحی ایران و اتحادیه

اوراسیا

دکتر علی زاهدطلبان - عضو هیئت علمی موسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی و کارشناس ارشد توافق‌های تجاری سازمان توسعه تجارت ایران - به بیان انواع ترتیبات تجاری و مراحل یکپارچگی اقتصادی پرداخت که در مرحله نخست قلمرو «تجارت ترجیحی» وجود دارد که طی آن کاهش بخشی از تعرفه‌های گمرکی مدنظر قرار می‌گیرد. در گام دوم یعنی قلمرو «تجارت آزاد» شاهد حذف تعرفه‌های گمرکی هستیم، گام سوم یعنی «اتحادیه گمرکی» نیز علاوه بر کاهش و حذف تعرفه‌های گمرکی، تعرفه‌های مشترک به وجود می‌آید. در مرحله بعد «بازار مشترک» است که در آن علاوه بر موارد فوق، یکسان‌سازی، تحرک و جابجایی عوامل مدنظر قرار دارد و در عالی‌ترین و پیشرفته‌ترین سطح تعاملات تجاری، «اتحادیه اقتصادی» وجود دارد که ضمن اجرای تمام موارد مذکور، هماهنگی سیاست‌های پولی، بودجه‌ای، مالیاتی، مالی و ... حکمفرماست که نمونه کامل آن «اتحادیه اروپا» می‌باشد.

وی با اشاره به این مطلب که روند همگرایی تجاری در ۷۰ سال اخیر، از شیب نسبتاً تندی برخوردار است؛ افزود: در سال ۱۹۹۴ (سال راه‌اندازی سازمان جهانی تجارت) حدود ۷۰ موافقت‌نامه ترجیحی در یکی از انواع فوق در دنیا به شکل فعال وجود داشت اما امروزه این رقم به ۳۰۲ موافقت‌نامه رسیده است.

دکتر زاهدطلبان اذعان داشت: میزان مشارکت کشورها یا مناطق جغرافیایی در سیر تحولات موافقت‌نامه‌ها یکسان نیست و اتحادیه اروپا با بیش از صد موافقت‌نامه تجاری در صدر و در رتبه‌های بعدی منطقه آسیای شرقی و آمریکای جنوبی قرار دارند. غرب آسیا (که شامل ایران هم می‌شود) نسبت به سایر مناطق در رده‌بندی آخر قرار دارد و در این منطقه شاهد کمترین مشارکت پیرامون انواع ترتیبات تجاری دنیا هستیم.

به گفته کارشناس ارشد توافق‌های تجاری سازمان توسعه تجارت ایران، پیش‌تازان ترتیبات تجاری منطقه‌ای که دارای بیشترین ارزش تجارت جهانی هستند؛ عبارتند از اتحادیه اروپا، NAFTA (قرارداد

تهیه و تنظیم: شب‌نم سادات امامی رئوف

اشاره:

قرارداد تشکیل اولیه اتحادیه اقتصادی اوراسیا در ۲۹ مه ۲۰۱۴ میان کشورهای روسیه، بلاروس و قزاقستان منعقد و جایگزین اتحادیه گمرکی اوراسیا شد و سپس کشورهای ارمنستان و قرقیزستان نیز به عضویت آن درآمدند. این اتحادیه کار خود را به طور رسمی از اول ژانویه ۲۰۱۵ آغاز کرد. کشورهای عضو اوراسیا هم اکنون ۲۰ میلیون کیلومتر مربع مساحت و بیش از ۱۸۳ میلیون نفر جمعیت دارند که ۵.۲ درصد جمعیت جهان است. در روز اجرای این توافق‌نامه ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه اعلام کرد: امروز ما یک مرکز رشد اقتصادی قدرتمند و جذاب ایجاد کرده‌ایم، یک بازار منطقه‌ای که بیش از ۱۸۰ میلیون نفر را به هم مرتبط می‌کند.

بر اساس این موافقت‌نامه، ایران از اتحادیه اقتصادی اوراسیا امتیازات گمرکی خاصی دریافت کرده و کشورهای این اتحادیه هم این امکان را خواهند داشت تا حجم صادرات خود به ایران را تا ۷۵ درصد افزایش دهند. ایران نیز می‌تواند با امتیازاتی که دریافت می‌کند، صادرات کالاهای خود به مقصد پنج کشور اوراسیایی را تا چند برابر افزایش دهد.

این امتیازات ۵۰۲ قلم کالاهای مختلف در حوزه‌های مواد غذایی، مواد مصرفی شیمیایی، محصولات ساختمانی، صدور خدمات فنی و مهندسی، محصولات صنعتی و محصولات کشاورزی از سوی اتحادیه اوراسیا و ۳۶۰ قلم کالا در همان موارد مشابه را از سوی ایران شامل می‌شود که در مجموع کل اقلام مشمول در موافقت‌نامه به ۸۶۲ مورد می‌رسد.

با هدف بررسی ابعاد موافقت‌نامه تجارت ترجیحی ایران و اتحادیه اوراسیا، سمیناری با همین عنوان و با حضور دکتر علی زاهدطلبان - عضو هیئت علمی موسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه‌ریزی -، دکتر سیده فاطمه مقیمی - عضو هیئت رئیسه اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران - دکتر مجتبی شیبش‌چی‌ها - مدیر کل دفتر ارزش گمرک ایران، دکتر زهرا رهایی - مدیر عامل شرکت ناوک شیمی پخش -، صاحب‌نظران و فعالان صنعتی و صادراتی در سالن کنفرانس موسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه‌ریزی برگزار شد.

توافق ترجیحی پیشین و اصلاح فهرست توافق‌های قبلی»، «مذاکره با اندونزی، مالزی، هند و سوریه برای عقد و ارتقای موافقت‌نامه تجارت ترجیحی» به گفته دکتر زاهدطلبان از توافق‌های تجاری در دست مذاکره ایران به شمار می‌آیند. وی با اعلام این مطلب که دسترسی آسان به بازار حدود ۷۰۰ میلیون نفری با ۱۵ کشور همسایه یکی

آزاد است. عضو هیئت علمی موسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی سپس به شرح توافق‌های تجاری دو جانبه ایران به شرح جدول (۱) پرداخت. **توافق‌های تجاری چندجانبه ایران:** «مذاکره با پاکستان برای عقد موافقت‌نامه تجارت آزاد»، «مذاکره با ترکیه برای افزایش سطح پوشش

تجارت آزاد آمریکای شمالی) و آسه آن (اتحادیه کشورهای جنوب شرق آسیا) وی ادامه داد: ترکیه ۲۱ موافقت‌نامه تجارت آزاد با سایر کشورها منعقد و اجرا کرده است و تعداد زیادی در دست مذاکره دارد، حتی پاکستان که آن را به عنوان کشوری در حال توسعه تلقی می‌کنیم با تعداد زیادی از کشورها دارای توافق‌نامه تجارت ترجیحی و تجارت

جدول ۱- توافق‌های تجاری دو جانبه ایران

ردیف	کشور	تعداد ترجیحات تعرفه‌ای	تاریخ امضاء	آخرین وضعیت در سال ۹۸
۱	پاکستان	۳۰۹ کد ۶ رقمی اعطایی ۳۳۸ کد ۶ رقمی دریافتی	۲ خرداد ۸۵	در حال اجراست
۲	تونس	۲۵۶ کد ۴ و ۶۶ و ۸ رقمی اعطایی ۱۷۴ کد ۶ و ۸ رقمی دریافتی	۲۷ آبان ۸۶	در حال اجراست
۳	سوریه	موافقت‌نامه تجارت آزاد	۶ مرداد ۸۷	در حال اجراست
۴	کوبا	۴۴ کد ۸ رقمی اعطایی ۸۸ کد ۶ و ۸ رقمی دریافتی	۲۵ اردیبهشت ۸۷	در حال اجراست
۵	بوسنی	۱۷۰ کد ۶ رقمی اعطایی ۱۷۰ کد ۴ و ۶ رقمی دریافتی	۱۵ شهریور ۸۸	در حال اجراست
۶	ترکیه	۱۲۵ کد ۶ رقمی اعطایی ۱۳۹ کد ۶ رقمی دریافتی	۱۸ خرداد ۹۳	در حال اجراست
		مجموع امتیازات اعطایی در کل توافق‌های تجاری (به استثنای سوریه) ۹۰۴ ردیف تعرفه‌ای		
		مجموع امتیازات دریافتی در کل توافق‌های تجاری (به استثنای سوریه) ۹۰۹ ردیف تعرفه‌ای		

جدول ۲- توافق‌های تجاری چندجانبه ایرا

ردیف	کشور	وضعیت مذاکرات	وضعیت اجرا
۱	موافقت‌نامه تجارت ترجیحی ۸ کشور بزرگ اسلامی (D8)	به اتمام رسیده	از سال ۹۴ به اجرا گذاشته شده است
۲	موافقت‌نامه تجارت ترجیحی کشورهای عضو سازمان همکاری اسلامی (OIC)	به اتمام رسیده	ایران اخیراً فهرست امتیازات خود را ارائه نموده اما هنوز توافق اجرایی نشده است
۳	توافق تجارت ترجیحی در چارچوب سازمان همکاری‌های اگو	به اتمام رسیده	هنوز اجرایی نشده و قرار است مذاکرات مجدد صورت خواهد گرفت
۴	توافق تجاری ایران با اتحادیه اوراسیا	به اتمام رسیده	به تصویب نهایی رسیده و از ۵ آبان ۹۸ لازم‌الاجرا شده است.

از فرصت‌های مهم صادراتی اقتصاد ایران است، به معرفی اتحادیه اقتصادی اوراسیا پرداخت و گفت: فوریه سال ۱۹۹۹، قرارداد ایجاد اتحادیه گمرکی و منطقه واحد اقتصادی توسط بلاروس، قزاقستان، قرقیزستان، تاجیکستان و روسیه به امضا رسید و اکتبر سال ۲۰۰۰، جامعه اقتصادی اوراسیا توسط کشورهای مذکور تشکیل شد، جولای ۲۰۱۱، اتحادیه گمرکی میان بلاروس، قزاقستان و روسیه به وجود آمد و اول ژانویه ۲۰۱۵، موافقت‌نامه اتحادیه اقتصادی اوراسیا میان بلاروس، قزاقستان و روسیه اجرایی شد. در دوم ژانویه ۲۰۱۵ ارمنستان و ۱۵ آگوست ۲۰۱۵ قرقیزستان به عنوان اعضای رسمی اتحادیه اقتصادی اوراسیا درآمدند.

عضو هیئت علمی موسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی یادآور شد: جمعیت اتحادیه اقتصادی اوراسیا ۱۸۲/۶ نفر، تولید ناخالص داخلی آن ۵ تریلیون دلار، نرخ بیکاری ۵/۴، درآمد سرانه ۲۷/۰۰۰ دلار و مساحت آن ۲۰ میلیون کیلومتر مربع است.

وی اذعان داشت: اتحادیه اوراسیا رتبه اول استخراج نفت و تولید گاز، رتبه سوم طول خط آهن، رتبه چهارم تولید انرژی برق و آهن و رتبه پنجم تولید فولاد جهان را در اختیار دارد.

کارشناس ارشد توافق‌های تجاری سازمان توسعه تجارت ایران، ضمن بیان این مطلب که بیشترین حجم تجارت اوراسیا با جهان مربوط به روسیه است، گفت: از تجارت ۸۶۶ میلیارد دلاری اتحادیه اقتصادی اوراسیا با جهان در سال ۲۰۱۸ (مجموع صادرات و واردات)، ۶۸۷ میلیارد دلار آن توسط روسیه صورت گرفته است.

روند تجارت ایران اوراسیا طی ۵ سال اخیر به شرح جدول ۳ است.

دکتر زاهدطلبان، حجم تجارت ایران با اتحادیه اوراسیا را ۲/۶ میلیارد دلار (سهم ۰/۳ درصدی) برشمرد و گفت: عمده اقلام صادراتی ایران به اوراسیا عبارتند از «پسته، کیوی، سایر نفت‌های گازی، کشمش، خیار، خیارشور، خرما، دارو، سیمان‌های هیدرولیک، مس تصفیه شده، متانول و کلم» و در مقابل عمده اقلام وارداتی ایران از اوراسیا شامل «جو، ذرت دامی، روغن خام، کاتد و قطعات آن، آهن آلات (ضخامت کمتر از ۳ میلی‌متر)، چوب اره شده از کاج، کاغذ روزنامه به شکل رول یا ورق» است.

عضو هیئت علمی موسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی خاطر نشان کرد: موافقت‌نامه موقت در راستای ایجاد ترتیبات تجارت آزاد بین ایران و اوراسیا پس از دو سال مذاکره در اردیبهشت سال ۹۷ امضاء شد. این موافقت‌نامه دو ماه پس از اعلام تصویب آن در مراجع قانونی کشورهای عضو اتحادیه و ایران یعنی ۵ آبان ۹۸ اجرایی شد. یک‌سال بعد از اجرای موافقت‌نامه موقت، مذاکره برای انعقاد موافقت‌نامه تجارت آزاد شروع خواهد شد و سه سال بعد از تاریخ اجرای شدن، چنانچه موافقت‌نامه تجارت آزاد نهایی نشده باشد، طرفین در خصوص تداوم موافقت‌نامه موقت، تصمیم‌گیری خواهند کرد.

به گفته این کارشناس، متن موافقت‌نامه، مفصل‌ترین و جامع‌ترین موافقت‌نامه‌ای است که تاکنون ایران منعقد کرده و شامل ۹ فصل «قواعد عمومی»، «تجارت کالا»، «راهکارهای تجارت»، «موانع فنی فرا راه تجارت»، «اقدامات بهداشتی و بهداشت

گیاهی»، «قواعد اجرا»، «تسهیل تجاری»، «حل و فصل اختلافات» و «مقررات پایانی» است.

وی گفت: از مهم‌ترین تعهدات طرفین در موافقت‌نامه اوراسیا می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

* اصل عدم تبعیض: یکی از اصول بنیادی گات که از کشورها می‌خواهد بین کالاها براساس مبدأ یا مقصدشان تبعیض قائل نشود

* اصل رفتار ملی در کل تجارت فی‌مابین: کشورها را ملزم می‌سازد با کالای وارداتی پس از ترخیص از گمرک به گونه‌ای رفتار کنند که از رفتار اعمال شده در مورد کالاهای تولیدی در داخل نامطلوب‌تر نباشد.

* اصل آزادسازی تجاری: کاهش و تثبیت نرخ‌های تعرفه (در حد کالاهای تحت پوشش) و ممنوعیت استفاده از موانع غیر تعرفه‌ای

* اصل انضباط تجاری (در حد کالاهای تحت پوشش) شامل عدم تبعیض، شفافیت، اطلاع‌دهی، در حد ضرورت برای تأمین اهداف مشروع و مبتنی بر اصول علمی و ارزیابی خطر

* استثنائات عمومی (ملاحظات اخلاقی، فرهنگی، امنیتی و مذهبی)

* اقدامات دفاع تجاری: شامل آنتی دامپینگ، اقدامات حفاظتی تجاری و اقدامات جبرانی (در مقابله با یارانه‌ها)

بنا بر اعلام کارشناس ارشد توافق‌های تجاری سازمان توسعه تجارت ایران، اقلام اعطایی ایران به اوراسیا ۲۶۲ قلم (۷۳ درصد) در بخش صنعتی و ۹۸ قلم (۲۷ درصد) در بخش کشاورزی را در برمی‌گیرد، اقلام اعطایی اوراسیا به ایران نیز در بخش صنعتی ۳۷۶ قلم (۷۵ درصد) و ۱۲۶ قلم (۲۵ درصد) در

جدول ۳- روند تجارت ایران اوراسیا طی ۵ سال اخیر

کشور	سال ۱۳۹۴		سال ۱۳۹۵		سال ۱۳۹۶		سال ۱۳۹۷		سال ۱۳۹۸	
	صادرات	واردات	صادرات	واردات	صادرات	واردات	صادرات	واردات	صادرات	واردات
روسیه	۱۱۳/۱	۵۱۷/۴	۲۱۹/۰	۱۵۴۴/۱	۲۹۲	۷۲۷	۲۸۰	۱۳۴۲	۶۵/۴	۲۱۰/۶
قزاقستان	۱۳۷/۹	۸۷/۲	۱۷۳/۵	۲۱۰/۸	۱۶۸	۶۶/۷	۱۳۰/۴	۸۷	۱۵/۸	۲۲/۱
ارمنستان	۱۰۲/۱	۱۳/۳	۱۷۹/۲	۲۰/۹	۲۰۲	۲۵/۸	۱۵۸/۶	۲۲/۶	۱۹/۸	۱/۰۹
قرقیزستان	۲۲/۱	۱/۷	۲۶/۶	۳/۵	۳۸/۷	۶/۱	۳۳/۲	۱۱/۳	۷/۱	۳/۵
بلاروس	-/۴	۲۳/۶	۲/۵	۲۹/۲	۱/۷	۳۱/۹	۲۰/۷	۲۳/۹	-/۹	۵/۱
جمع کل	۴۳۹/۲	۶۴۳/۲	۶۰۰/۸	۱۸۰۸/۴	۷۰۲/۴	۸۵۷/۵	۶۰۵	۱۴۸۶	۱۰۹	۲۴۲/۳

کسب و کار»، «بهبود فرصت‌های سرمایه‌گذاری و انتقال فناوری»، «تمرین آزادسازی‌های تجاری بیشتر» و «کسب تجربه کسب و کار با سایر کشورها» اعلام کرد.

چالش‌های اجرایی پیش رو نیز به اعتقاد وی، «تشدید رقابت»، «بی‌ثباتی محیط تجاری»، «بی‌اطلاعی بخش خصوصی از حقوق و تعهدات» و «کمبود نیروی انسانی و متخصص در توافق‌های تجاری» هستند

کارشناس ارشد توافق‌های تجاری سازمان توسعه تجارت ایران در پایان خاطر نشان کرد: مذاکرات تجارت آزاد از سال آتی شروع خواهد شد و طی یک دوره زمانی ۷ تا ۱۰ سال نزدیک به ۹۰ درصد کالاهای طرفین مشمول تعرفه صفر خواهند شد پس لازم است از هم‌اکنون بخش‌های خصوصی، تجار، تولیدکنندگان و دستگاه‌های دولتی خود را برای ورود به این فضای رقابتی آماده نمایند.

ایجاد یک ائتلاف تجاری جهت ایجاد بازار موفق
دکتر سیده فاطمه مقیمی - عضو هیئت رئیسه اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران - نیز ابراز داشت: کشورهای روسیه، بلاروس و قزاقستان اول

اقتصادی در حوزه اوراسیا همچون اختصاص زیرسامانه اختصاصی برای ذی‌نفعان، موافقت با حمل یکسره کالاها در روبه صادرات و واردات، پذیرش حداقل اسناد و مدارک مورد نیاز در راستای ترخیص کالا، تعیین کارگروه رصد و پایش روند مربوط به اجرای موافقت‌نامه، پذیرش گواهی مبدأ میان کشورهای ذی‌نفع به صورت الکترونیکی و ... تصریح کرد: مراجع ذی‌صلاح صدور و تأیید گواهی مبدأ در ایران اتاق بازرگانی ایران و اتاق‌های بازرگانی ۳۱ استان هستند.

دکتر زاهدطلبان، مهم‌ترین فرصت‌های پیش روی ایران در اتحادیه اوراسیا را «بهبود در دسترسی به بازار از طریق کاهش تعرفه‌ها»، «حذف موانع غیرتعرفه‌ای»، «انضباط تجاری و تثبیت فضای

بخش کشاورزی را شامل می‌شود. فهرست اعطای اوراسیا به تفکیک گروه‌های کالایی در جدول ۴ قابل مشاهده است.

عضو هیئت علمی موسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی یادآور شد: از مهم‌ترین اقدامات انجام شده در راستای اجرایی شدن موافقت‌نامه سازمان توسعه تجارت ایران می‌توان به مواردی مانند برگزاری جلیات هماهنگی داخلی با حضور نمایندگان کلیه دستگاه‌های مرتبط، پیگیری رفع مشکل اعمال محدودیت‌های وارداتی برای اقلام مشمول امتیازات اعطایی، تشکیل مرکز توسعه تجارت و صادرات با اوراسیا اشاره نمود.

وی ضمن ارائه توضیحات تخصصی در مورد برنامه‌های گمرک برای ارائه تسهیلات به فعالان

جدول ۴- فهرست اعطای اوراسیا به تفکیک گروه‌های کالایی

متوسط نرخ تعرفه بعد از کاهش	متوسط نرخ تعرفه اوراسیا	قسمت‌های کالایی
۰/۸	۵/۴	حیوانات زنده، محصولات حیوانی
۵/۴	۱۰/۰	فلزات معمولی و مصنوعات آنها
۲/۷	۵/۵	ماشین‌آلات و وسایل مکانیکی، ادوات برقی، اجزا و قطعات آنها، دستگاه‌های ضبط و پخش صوت، دستگاه‌های ضبط و پخش صوت و تصویر تلویزیونی، اجزا و قطعات و متفرقات این دستگاه‌ها
۰/۷	۵/۱	محصولات صنایع شیمیایی یا صنایع وابسته آن
۵	۱۰/۰	محصولات صنایع غذایی، نوشابه‌ها، آب‌گون‌های الکلی و سرکه‌ها، توتون، تنباکو و بدل ساخته آنها
۲/۷	۵	محصولات معدنی
۴/۲	۸/۵	محصولات نباتی
۱۱/۴	۱۴/۱	مرورید طبیعی یا پرورده، سنگ‌های گرانبها یا نیمه‌گرانبها
۳/۱	۹/۶	مصنوعات از سنگ، گچ، سیمان، پنبه‌نسوز، میکا یا از مواد همانند محصولات سرامیک، شیشه و مصنوعات از شیشه
۲/۹	۶/۳	مواد پلاستیکی و اشیاء ساخته شده از این مواد، کاتوچو
۰/۱	۲/۵	مواد نسجی و مصنوعات از این مواد
۰	۲/۶	وسایل نقلیه زمینی، هوایی، آبی و تجهیزات ترابری مربوط به آنها

ژانویه ۲۰۱۵، ارمنستان ۲ ژانویه ۲۰۱۵، قزاقستان ۱۲ آگوست ۲۰۱۵ به عضویت اتحادیه اوراسیا درآمدند. واحد پول غیرنقدی مشترک برای اتحادیه اقتصادی اوراسیا به نام «یورزا» در سال ۲۰۰۹ توسط رئیس جمهور قزاقستان پیشنهاد شد. در سال ۲۰۱۲ ایده طرح واجد پول مشترک مطرح و در سال ۲۰۱۴ این طرح جهت تأسیس بانک مرکزی اوراسیا و واحد پول مشترک به نام «آلتین» جهت معرفی در سال ۲۰۱۵۲ ارائه شد.

دکتر مقیمی، ایجاد یک ائتلاف تجاری جهت ایجاد بازار موفق را در ابعاد اقتصادی، سیاسی و جغرافیایی قلمداد کرد و در ادامه به بیان توضیحاتی پیرامون انواع گروه‌های بازار شامل مناطق آزاد تجاری، اتحادیه گمرکی، بازار مشترک، اتحادیه اقتصادی و اتحادیه سیاسی پرداخت.

عضو هیئت رئیسه اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران اذعان داشت: در شرایط بحران و تحریم‌های ناجوانمردانه که از سوی مجامع بین‌المللی بر ایران سایه افکنده، ایران به دنبال راهکارهایی جهت گذر از بحران اقتصادی است. با انعقاد موافقت‌نامه تجارت ترجیحی میان ایران و اتحادیه اقتصادی

اوراسیا، فضای اقتصاد خارجی کشور تغییرات قابل توجهی را در آینده تجربه خواهد کرد.

به اعتقاد وی، اگرچه این اتحادیه جوان است و در مقایسه با اتحادیه‌های منطقه‌ای در سایر نقاط جهان، سابقه چندانی از همکاری‌های اقتصادی منطقه‌ای ندارد اما باید توجه داشت در حال حاضر تنها تشکل اقتصادی منطقه‌ای که ایران می‌تواند با آن تعامل داشته باشد، همین اتحادیه اقتصادی اوراسیاست و فعلاً گزینه دیگری پیش روی کشورمان نیست؛

همچنین باید به این مناسبات و تعمیق آن در بلندمدت نگاه کرد و بدانیم ایرن برای اولین بار با یک تشکل منطقه‌ای توافق‌نامه تجارت آزاد منعقد می‌کند. عضو سابق هیئت رئیسه اتاق ایران و روسیه با تأکید بر این که امضای موافقت‌نامه ترجیحی به منزله پیوستن ایران به اتحادیه اقتصادی اوراسیا نیست؛ گفت: فرایند الحاق ایران به این اتحادیه بیش از ۹ سال به طول می‌انجامد و این موافقت‌نامه قدم اول در این مسیر است.

رئیس اتاق مشترک ایران و گرجستان گفت: از میان ۵ کشور عضو اصلی این اتحادیه، فقط بلاروس هنوز به عضویت سازمان جهانی تجارت در نیامده و در جدول ۵- فهرست اعطایی ایران به تفکیک گروه‌های کالایی

حال الحاق به این سازمان است؛ به همین دلیل این کشورها زمان زیادی برای اجرای موافقت‌نامه در نظر نمی‌گیرند و در نهایت بعد از یک‌سال باید به سمت افزایش فهرست کالاهای مشمول تجارت ترجیحی برویم و در نهایت به سمت تجارت آزاد گام برداریم. به باور این فعال اقتصادی، با اجرای موافقت‌نامه مذکور ممکن است در برخی حوزه‌ها، تنش‌ها و مشکلات موقتی بروز کند اما برای توسعه روابط تجاری ناگزیر هستیم این جراحی را در حوزه تجارت خارجی انجام دهیم؛ ضمن این که موافقت‌نامه مورد اشاره یک معاهده برد-برد است و لزوماً ایران در کل آن برنده نخواهد بود اما در نهایت منافع آن بیشتر است.

دکتر مقیمی با تأکید بر رفع مشکلات حوزه توزیع گفت: کالاهایی که از سوی ایران مشمول تجارت ترجیحی شده‌اند، کالاهایی هستند که ما واردکننده عمده آنها هستیم و در مقابل، کالاهایی که از سوی اتحادیه اقتصادی اوراسیا مشمول تجارت ترجیحی شده کالاهایی است که جزو اقلام صادراتی ایران به شمار می‌آیند.

عضو سابق هیئت رئیسه اتاق ایران و روسیه، تعیین

قسمت‌های کالایی	متوسط نرخ تعرفه ایران	متوسط نرخ تعرفه بعد از کاهش
دستگاه‌های اپتیک، عکاسی، سینماتوگرافی	۲۹/۲	۲۸/۲
چربی‌ها، روغن‌های حیوانی یا نباتی، فرآورده‌های حاصل از تفکیک آنها	۲۰/۰	۱۰/۰
چوب، اشیای چوبی، زغال، چوب‌پنبه، اشیای چوب‌پنبه‌ای، مصنوعات حصیریافی یا سبد بافی	۹/۶	۷/۳
حیوانات زنده، محصولات حیوانی	۲۰/۷	۱۱/۶
خمیرچوب یا سایر مواد البافی سلولزی، کاغذ یا مقوا برای بازیافت، کاغذ مقوا و اشیای ساخته شده از آنها	۱۴/۲	۱۲/۹
فلزات معمولی و مصنوعات آنها	۱۹/۹	۱۳/۶
ماشین‌آلات و وسایل مکانیکی، ادوات برقی، اجزا و قطعات آنها	۱۴/۵	۱۰/۹
محصولات صنایع شیمیایی یا صنایع وابسته آن	۲۱/۸	۱۴/۵
محصولات صنایع غذایی، نوشابه‌ها، آب‌گون‌های الکی و سرکه‌ها، توتون و تنباکو و بدل ساخته شده آنها	۳۲/۴	۱۲/۳
محصولات معدنی	۵	۵
محصولات نباتی	۱۸/۳	۱۲/۱
مروارید طبیعی یا پرورده، سنگ‌های گران‌بها یا نیمه‌گران‌بها، فلزات دارای روکش یا پوشش از فلزات گران‌بها	۱۲/۸	۱۳/۸
مواد پلاستیکی و اشیای ساخته شده از این مواد، کائوچو و اشیای ساخته شده از کائوچو	۸/۳	۸
مواد نسجی و مصنوعات از این مواد	۴۲/۲	۳۰/۳
وسایل نقلیه زمینی، هوایی، آبی و تجهیزات ترابری مربوط به آنها	۵/۵	۴/۹

دهد. با امضای موافقت‌نامه اوراسیا، ایران در معرض فرصت‌های جدید تجاری قرار خواهد گرفت و نیز راهی برای خروج از سیاست‌های تحریمی می‌یابد زیرا این عضویت برخلاف مسیر تحریمی آمریکاست. وی با اعلام این مطلب که اثربخشی و جوانب مثبت اوراسیاگرایی ایران بیشتر از تبعات منفی آن است، افزود: طبق بررسی‌ها، یک‌سوم تجارت ایران شامل این موافقت‌نامه خواهد شد. در واقع اکثر کالاهایی که ایران وارد می‌کند و به کشور مقابل امتیاز می‌دهد، جزو میزان کالاهای اساسی محسوب می‌شوند در صورتی که این اما امتیازی به ایران تعلق نمی‌گیرد!

دکتر مقیمی بیان داشت: در شرایطی که ارزش پول ملی ایران در برابر ارزهای خارجی کاهش پیدا کرده است، کالاها ساخت ایران با قیمت پایین‌تری در بازار کشورهای اوراسیایی قرار خواهد گرفت که این نیز افزایش صادرات را نیز به دنبال خواهد داشت.

رئیس اتاق مشترک ایران و گرجستان در مورد بازگشت کالاهای ممنوعه به فهرست تجارت با اوراسیا توضیح داد: برخی از این کالاها طی دو سال گذشته در لیست کالاهایی قرار گرفته‌اند که واردات یا صادرات آنها ممنوع شده اما با هماهنگی دولت، قرار است این محدودیت‌ها در جریان اجرای این موافقت‌نامه رفع شود و در تجارت ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا حتی کالاهایی که اخیراً صادرات یا واردات آنها ممنوع شده نیز مجاز باشد.

بخش دیگر سخنرانی این فعال صنعتی به ارائه پیشنهادات اختصاص داشت.

هدایت و فرماندهی:

*برنامه‌ریزی روابط با کشورهای عضو با محوریت کمیسیون مشترک ایران- روسیه و جلوگیری از

ایران در تأمین نیاز وارداتی ارمنستان (حدود ۵/۶ درصد) بیش از سایر کشورها بوده و حدود ۴ درصد از صادرات کالایی این کشور نیز به ایران بوده است. وی بیان داشت: با این وجود تراز تجاری ایران با کشورهای اتحادیه اوراسیا حاکی از آن است که ایران بیشتر واردکننده است تا صادرکننده؛ در حالی که ایران از ظرفیت بالایی جهت صادرات محصولات پروتئینی، گوشتی و کشاورزی به این کشورها برخوردار است.

دکتر مقیمی گفت: با ایجاد موافقت‌نامه اقتصادی منطقه‌ای، شرایطی به وجود می‌آید که ایران به شکل فعال وارد عرصه صادرات به کشورهای اتحادیه اوراسیا شود. به احتمال زیاد با پیوستن ایران به این اتحادیه، جهش بزرگی در صادرات غیرنفتی رخ خواهد داد زیرا این اتحادیه اقتصادی متشکل از روسیه، بلاروس، قزاقستان، ارمنستان و قرقیزستان، بازار منطقه‌ای با ۲۰ میلیون کیلومتر مربع مساحت و بیش از ۱۸۳ میلیون نفر جمعیت را به هم مرتبط مینماید.

به اعلام وی، مجموع ارزش صادرات و واردات کشورهای عضو این اتحادیه حدود ۷۵۳ میلیارد دلار است؛ بنابراین بازار بزرگی در انتظار ایران خواهد بود؛ البته سهم ایران از این توافق‌نامه ۵۰۳ قلم کالا است که با تعرفه‌های ترجیحی می‌تواند آنها را به کشورهای طرف تجارت صادر نمایند.

عضو سابق هیئت رئیسه اتاق ایران و روسیه، توافق‌نامه ایران و اوراسیا را باعث کاهش وابستگی ایران به صادرات نفت دانست و گفت: تنها تجارت ایران تا به حال فروش نفت بوده است، کشورهای حوزه اوراسیا نیز خود تولیدکننده نفت هستند و این موضوع یک چالش برای ایران است که در سایر عرصه‌ها تلاش نماید و ظرفیت‌های خود را افزایش

کالاهای برای تجارت ترجیحی، اقدامی سنجیده و محاسبه شده دانست و گفت: اما در این میان تهدیداتی نیز وجود دارد که می‌تواند به واسطه ضعف نظام توزیع در کشور به صورت مقطعی به کمبود برخی از اقلام کالایی در بازار داخل منجر شود؛ از این رو باید برای رفع مشکلات نظام توزیع و تنظیم بازار، اقداماتی در دستور کار قرار گیرد.

عضو هیئت رئیسه اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران با اشاره به این که زبان روسی در اتحادیه اقتصادی اوراسیا زبان محوری و اصلی است، به فعالان اقتصادی توصیه کرد از هم اکنون در مورد این مسأله مهم برنامه‌ریزی کنند.

بخش دیگر سخنرانی دکتر مقیمی به «اثرات الحاق ایران به اوراسیا بر صادرات و واردات کشور» اختصاص داشت. وی در این باره گفت: مطابق پیمان اتحادیه اقتصادی اوراسیا، تعرفه گمرکی در تجارت کالایی بین اعضای آن صفر است. آمار مرکز تجارت بین‌المللی از تجارت کشورهای اتحادیه اقتصادی اوراسیا نشان می‌دهد در مجموع صادرات تمامی کشورهای عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا در سال ۲۰۱۸ نسبت به سال ۲۰۱۵ به کشورهای عضو افزایش یافته و به نظر می‌رسد ارمنستان بیشترین منفعت را از الحاق به اتحادیه اوراسیا کسب کرده است.

رئیس اتاق مشترک ایران و گرجستان متذکر شد: صادرات کالایی ارمنستان طی این مدت به کشورهای عضو اتحادیه بیش از سه برابر شده که بیش از هر چیز به دلیل رشد قابل توجه صادرات ارمنستان به روسیه بوده است. در این میان آمارهای مرکز تجارت بین‌المللی نشان می‌دهد در سال ۲۰۱۸، حدود ۰/۳ درصد از واردات این کشورها ز ایران بوده است. در میان کشورهای عضو این اتحادیه، سهم

موازی کاری وزارتخانه و سازمان‌های دولتی
 * ایجاد اتاق اوراسیا در اتاق ایران با فرماندهی معاونت
 بین‌الملل اتاق ایران
 * تشکیل اتاق مشترک ایران، بلاروس و قرقیزستان
 با مشارکت اتاق‌های مشترک ایران، روسیه -
 قزاقستان - ارمنستان
 * راه‌اندازی کارگاه‌های آموزشی در خصوص
 علامت‌گذاری و یا تهیه و تنظیم اتیکت‌ها بر روی
 محصولات صادراتی

* حمایت دولت از راه‌اندازی طرح شبکه موبیرگی
 عمده‌فروشی کالاهای ایرانی و غرفه زنجیره‌ای
 صنایع دستی و هنری، کفش، کیف و فرش در مراکز
 استان‌های مختلف روسیه که طرح آن قبلاً تهیه و
 ارائه گردید و همچنین راه‌اندازی شبکه مجازی و
 نمایشگاه و فروشگاه اینترنتی در روسیه، باید برای
 عملیاتی کردن این طرح جدی بود و با حمایت
 بی‌هزینه دولت و کمیسیون مشترک ایران - روسیه
 عملیاتی شود. این طرح تنها راه افزایش و توسعه
 صادرات به روسیه و کشورهای عضو اوراسیاست.

* تسریع در واقعی کردن ارزش گمرکی کالاهای
 صادراتی، ایجاد هماهنگی در زمینه انطباق استاندارد و
 راه‌اندازی کانال‌های الکترونیک گمرک و اتاق ایران
 با گمرکات کشورهای عضو

* حمایت کمیسیون مشترک جهت ساماندهی
 و تقویت ناوگان کامیون و کانتینرهای یخچالی،
 پیشنهاد سرمایه‌گذاری به طرف روسی جهت راه
 اندازی ناوگان دریایی در خزر

* طرح در ستاد اقتصاد مقاومتی کشور: تسریع در
 تکمیل پروژه خط ریلی منطقه آزاد چابهار به شبکه
 اصلی، خط ریلی رشت به بندر کاسپین منطقه آزاد
 انزلی، بازسازی و بهسازی پایانه کامیونی داخل
 محوطه گمرک آستارا، ساماندهی وضعیت ظاهری
 کارکنان دولتی گمرک و سایر نهادها در گمرکات
 خروجی و استفاده از لباس فرم به منظور پاکسازی
 دلالان و واسطه‌های مزاحم در این منطقه تحت
 کنترل دستگاه‌های دولتی

دکتر مقیمی در پایان متذکر شد: تا زمانی که اقدامات
 زیر انجام نشود، صادرات کشور از مزیت‌های عضویت
 موقت در اتحادیه گمرکی اوراسیا بهره مطلوب و

اثرگذاری نخواهد بود:

۱- تسریع در ایجاد دو کانال الکترونیک بین گمرک و
 اتاق ایران با کشورهای عضو. این کانال می‌تواند تنها
 راه و ابزار راست‌آزمایی و تأیید ارزش گمرکی کالا
 برای کشورهای عضو باشد.

۲- تشکیل کارگروه مشترک و معرفی به ریاست
 اتحادیه گمرکی اوراسیا، بررسی روند پیشرفت این
 عضویت و اخذ نظرات و پیشنهادات کارگروه تجارت
 کالا

۳- تشکیل کارگروه تجارت کالا با مشارکت
 جدی اعضای ثابت و مشخص غیر شناور با هدف
 جمع‌آوری اطلاعات تجاری و بررسی پیشنهادات و
 موانع و انعکاس به کارگروه مشترک

۴- تسریع در تعیین و واقعی کردن ارزش گمرکی کالا
 در مبادی خروجی کشورمان و ورودی کشورهای
 عضو

۵- توجه سازمان پایانه کشور (وزارت راه و شهرسازی،
 سازمان بندر) به اصلاح رفتار سازمانی خود را در امور
 گذر ترانزیت، ساماندهی و توسعه پایانه خروجی مرز
 زمینی به کشورهای عضو، توسعه ناوگان دریایی
 در کاسپین و تسریع در تکمیل زیرساخت ریلی به
 کلسپین

*** موافقت‌نامه تجارت ترجیحی ایران و اتحادیه
 اوراسیا ضمانت اجرایی ندارد!**

پس از یک استراحت کوتاه، بخش دوم سمینار
 «موافقت‌نامه تجارت ترجیحی ایران و اتحادیه
 اوراسیا: فرصت‌ها و چالش‌ها» با ارائه توضیحات
 تخصصی دکتر مجتبی شیشه‌چی‌ها - مدیرکل دفتر
 ارزش گمرک ایران - در مورد تعیین ارزش کالا، حقوق
 ورودی کالاهای مختلف در گمرکات کشور، بازبینی

ارزش کالاهای صادراتی با مشارکت تشکل‌های
 صادراتی و سایر سازمان‌های ذی‌ربط ادامه پیدا کرد.
 در ادامه سمینار، دکتر زهرا رهایی - مدیرعامل شرکت
 ناوک شیمی پخش - در سخنرانی انتقادی خود نسبت به
 اتحادیه اقتصادی اوراسیا بیان داشت: تمام واسطه‌های
 فعال در بازار روسیه به تجار ایرانی، تولیدکنندگان و
 کشاورزان، فکس‌های متعددی ارسال می‌کنند که در
 ازای پرداخت مبالغی بابت مشاوره پیرامون پیوستن
 به توافق‌نامه اوراسیا، تمام مشکلات حل خواهد شد
 و عملاً اخذی می‌کنند و مسئول این اخذی کسانی
 هستند که به دلیل اقتصاد سیاسی نمی‌خواهند بپذیرند
 تجارت آزاد در دنیا حرف اول را می‌زند و هنوز تبعات
 ناشی از تحریم را قبول ندارند!

وی ادامه داد: چرا در هیچ‌یک از سخنرانی‌ها و
 مطالب مربوط به اتحادیه اوراسیا اعلام نمی‌شود
 که زیرساخت لازم برای پیوستن به این اتحادیه را
 نداریم؟! آیا می‌دانیم ۵۸ درصد محصولات صادراتی
 قرقیزستان، در واقع از چین وارد می‌شوند؟! گروهی از
 تجار این کشور جهت مذاکره و همکاری به مجموعه
 ما مراجعه و اعلام کردند کالاهای چینی در قالب این
 توافق‌نامه از طریق قرقیزستان با قیمت بسیار نازل
 وارد بازار ایران می‌شود.

دکتر رهایی ضمن گلایه از این موضوع که پوشاک در
 فهرست اقلام صادراتی ایران به اوراسیا ندارد، گفت:
 در ۵۰۲ اقلام ترجیحی فقط ۱۶ کد تعرفه در سال ۹۷
 مقصد صادرات ایران بوده است و مابقی حالت دکور
 دارند! چون فضای کسب و کار تولیدکننده داخلی به
 شدت آشفته است، زیرساخت حمل و نقل مناسب
 وجود ندارد؛ چگونه و از طریق کدام زیرساخت حمل
 و نقلی می‌توان میوه و سبزیجات به روسیه - که در
 اغلب فصول سال، سرد و یخ‌زده است - صادر کنیم!؟

قرارداد ساخته شود؛ به این ترتیب ممکن است مواد اولیه یا واسطه‌ای یک کالا از چین وارد شود اما تغییر شکل اساسی کالا اولاً باید در کشور مبدأ انجام شود و ثانیاً ۴۰ درصد مذکور رعایت شود که البته در موافقت‌نامه اوراسیا این رقم ۵۰ درصد می‌باشد.

دکتر زاهدطلبان در مورد نبود پوشاک در اقلام صادراتی به اوراسیا گفت: فاز نخست موافقت‌نامه‌ها که دامنه شمول آنها معدود و محدود است، از اقلام مورد تمایل طرفین جهت تجارت آغاز می‌شود. ضمن این که نمایندگان تمام دستگاه‌های تولیدی، صادراتی و وارداتی ذی‌ربط هنگام مذاکره حضور دارند کما این که تمام اقلام کشاورزی ترجیحی ایران براساس ضوابط وزارت جهاد کشاورزی صورت گرفته است.

وی در مورد نفوذ روسیه در اتحادیه اوراسیا معتقد بود: بی‌تردید، بازبزرگ اصلی این اتحادیه روسیه است و حجم تجارت سایر کشورهای عضو اتحادیه مذکور در مقابل تجارت روسیه، چندان قابل توجه نیست. همه می‌دانیم طی سال‌های اخیر به خصوص دوران تحریم، روسیه به یکی از شرکای استراتژیک ایران تبدیل شده و شاید این مورد باب پسند بسیاری از ما نباشد اما مقامات ارشد کشور این گونه تشخیص داده‌اند که در یارگیری‌های بین‌المللی، ناگزیر به تعامل با روسیه هستیم و چه بهتر که مسائل اقتصادی را پیوسته تعاملات سیاسی نماییم.

کارشناس ارشد توافق‌های تجاری سازمان توسعه تجارت ایران به موضوع الحاق احتمالی اسرائیل به اوراسیا اظهار داشت: ایران عضو اتحادیه اوراسیا نیست و عضویت در آن از مسیر موافقت‌نامه تجاری عبور نمی‌کند. در واقع یک موافقت‌نامه تجاری موقت (سه ساله) بین ایران و پنج کشور عضو اتحادیه اوراسیا منعقد شده که طبق ضوابط مشخص به تجارت بپردازند و اگر پس از سه سال به توافق‌های اساسی دست پیدا نکردیم، منقضی می‌شود.

وی در پایان تأکید کرد: بعدها اگر اسرائیل در فرایند دیگری به عضویت اتحادیه مذکور درآمد، امکان خروج ایران از موافقت‌نامه یا عدم توافق وجود دارد و اصولاً در افق نزدیک اتحادیه اوراسیا، عضویت اسرائیل پیش‌بینی نمی‌شود.

صورت تکلیف ما چه خواهد شد؟ بازرگانی که برنامه فعالیت خود را براساس این توافق‌نامه تنظیم کرده، چه سرنوشتی پیدا خواهد کرد؟ اصولاً وقتی اساس یک توافق‌نامه سیاسی است چرا به آن شکل اقتصادی می‌دهیم؟! باید بخشی از نکات منفی و خطرات این موضوع در جامعه برجسته شوند. به این ترتیب فضا برای ابراز نظرات کارشناسی منتقدان موافقت‌نامه اتحادیه اوراسیا مهیا می‌شود.

به گفته عضو انجمن زنان مدیر کارآفرین، باید صدای واحد منصفی برای هدایت بخش خصوصی به سمت برنامه‌ریزی و تولید در شرایط موجود شکل گیرد.

وی ضمن یادآوری مزیت نسبی کشور در صنعت پوشاک گفت: آیا این صنعت در مذاکرات مربوط به توافق‌نامه تجاری با اوراسیا مدنظر قرار گرفته است؟ دکتر علی زاهدطلبان - عضو هیئت علمی موسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه‌ریزی - در پاسخ به بخشی از مطالب دکتر رهایی، ضمن عدم تأیید اخاذی از بازرگانان و تولیدکنندگان ایرانی گفت: اخاذی با چه هدفی و چه مکانیسمی انجام می‌شود؟!

وی در مورد صادرات چین از طریق قرقیزستان عنوان داشت: بهتر است موافقت‌نامه‌های تجاری با دقت بیشتری خوانده شود زیرا شرط تجارت اعطای ترجیحات برای هر موافقت‌نامه‌ای، احراز تولید آن کالا توسط کشور طرف پیمان است. باید طبق ضوابط موافقت‌نامه برای گمرکات مسجل شود که این کالا، مثلاً تولید قرقیزستان یا قزاقستانی است. شرایط احراز مبدأ به این معنا نیست که صد درصد یک کالا باید ایرانی باشد و معمولاً در موافقت‌نامه‌ها، حد نصابی مدنظر قرار می‌گیرد اما طبق توافق‌نامه‌های رایج در دنیا حداقل ۴۰ درصد یک کالا باید در کشور طرف

این عضو انجمن زنان مدیر کارآفرین تصریح کرد: اجازه دهیم صدای مخالفت‌ها و انتقادات نسبت به اتحادیه اوراسیا به گوش مردم برسد. همگان از این توافق‌نامه ابراز خرسندی می‌کنند در حالی که اصلاً توافق‌نامه خوبی نیست و ضمانت اجرایی ندارد!

وی ضمن اشاره به مرز مشترک با ارمنستان ادامه داد: بازرگانان ارمنستانی به ما گفته‌اند جمعیت کشور ما حدود سه میلیون نفر است و منابع مالی چندانی برای خرید کالاهای ایرانی نداریم اما می‌توانید کالاهای خود به مقصد اتحادیه اروپا را به ارمنستان بفرستید و ما به اسم خودمان برایتان صادر خواهیم کرد! امکانات ترانزیتی ما نیز با ارمنستان محدود و هزینه مبادله با چنین کشورهایی به دلیل فقدان نظام مبادله پولی بالاست.

مدیرعامل شرکت ناوک شیمی پخش تصریح کرد: چطور یک دولت سندی را به اصطلاح در بوق و کرنا می‌کند و سازمان توسعه تجارت از آن حمایت همه جانبه به عمل می‌آورد و کارگروه تخصصی تشکیل می‌دهد اما یک‌بار نمی‌پرسد براساس کدام ساختار مالی یا سیستم ترانزیت این کار انجام خواهد شد؟!

وی با اشاره به نفوذ روسیه در اتحادیه اقتصادی اوراسیا گفت: ۸۴ درصد از جمعیت ۱۸۲ میلیون نفری اوراسیا (که به آن افتخار می‌کنیم)، در اختیار روسیه است. روسیه‌ای که فقط ۵ درصد کل تجارت خود را به اوراسیا اختصاص داده چون در واقع اوراسیا، هدف سیاسی روسیه است و بحث جاده ابریشم چینی‌ها مطرح می‌باشد. چرا باید توافق‌نامه‌ای امضا کنیم که اساس آن مسائل سیاسی است نه اقتصادی؟!

دکتر رهایی خاطر نشان کرد: در سایت اتحادیه اقتصادی اوراسیا، اسرائیل به‌عنوان یکی از اولویت‌های عضویت مدنظر قرار گرفته سوال اینجاست در این